

Нико ме није ни попреко погледао, иако је мој деда бомбардовао Србе!

Монахиња Јована, рођена као Сибила Лер (62), Унука генерала Лера, о бремену свог порекла, духовној отаџбини и искушењу

ИАКО сви знају да сам, ни крива ни дужна, потомак немачког генерала Александра Лера, за протекле три деценије, колико сам монахиња, никада у Србији нисам доживела никакву непријатност. Нико ме није ни попреко погледао нити ми је упутио било какву ружну реч. Пре бих рекла да осећам неку додатну топлину и срдачност у опхођењу, као да овај народ велике душе и срца, на дискретан начин жели да каже: Ма знамо ми да ти ниси ништа крива, осећај се слободно. Ми те волимо!

Тако своју узбудљиву и чудесну животну причу, ексклузивно за "Новости", започиње Сибила Лер (62), потомак генерала Александра Лера. Рођена у угледној аристократској породици у Немачкој, сада је смерна монахиња Јована у манастиру Соко код Љубовије, у Епархији шабачкој

- Вољом Божјег промисла, ја имам две отаџбине: Немачка је физичка, а Србија моја духовна отаџбина - каже монахиња Јована. - Као што је по истинитим речима Господњим: "Душа претежнија од тела", тако је моме срцу ближа моја духовна отаџбина Србија.

Подељана осећања о пореклу дуго су је, каже, притискала и саплитала. Све док у беседи патријарха Павла у Манастиру Светог Николе на Соколу није чула, за њену душу лековите, речи: "Човек не може да бира време и место у којем ће се родити и живети.

ЗАВЕШТАЊЕ У "НОВОСТИМА"

РАЗГОВОР с монахињом Јованом дуго је припреман. Одлучила се да, ексклузивно, говори за наш лист, "за најомиљене народне српске новине", уз напомену да је ово једна врста њене исповести и духовног завештања. Јована каже да је овде изрекла све што је сматрала важним и потребним и да више неће говорити за медије због поштовања монашке скромности и завета.

Од њега не зависи ни од којих родитеља, ни од ког народа ће се родити. Али од њега зависи како ће у животу поступати: да ли као човек или као нечовек. Ма где био и ма где живео."

- Тада сам разумела да човек кроз живот и време путује путевима Божјег промисла. Роди се у једном месту а целога живота трага за неким својим предодређеним местом. Не смири се док га не пронађе, или док оно не призове њега - прича нам мати Јована. - Рођена сам у старој и угледној немачкој аристократској породици Лер, која припада протестантској евангелистичкој цркви. Мој надлежни свештеник и први вероучитељ био је ученик и поштовалац чувеног пастора Фридриха Гизнедорфа из Евенбурга код Оснабрика, који је, непосредно после рата, у мају 1945. године, изговорио чувену беседу о Србима.

Од њега сам слушала о једном народу који је у Другом светском рату извојевао највећу победу: "Победу душе, победу срца и поштовања, победу мира и хришћанске љубави." Јер, кад је рат завршен и кад су пукле логорске жице, на немачкој земљи се нашло 5.000 живих српских костура. Сви су очекивали њихов оправдани гнев и освету, јер су немачки војници у њиховој земљи убијали сто Срба за једног немачког војника.

То се није десило. Напротив, они су миловали немачку децу, давали им бомбоне, разговарали са Немцима као са својом браћом...

Тек тада је, каже мати Јована, свима постало јасно зашто је велики Гете учио српски језик, зашто је с толиком љубављу и поштовањем примао и подржавао Вука Караџића, и зашто је Бизмарку последња реч на самртничкој постељи била: "Србија".

- Наш пастор нам је говорио о српским јуначким епским песмама као највећем културном

блугу Европе и света - прича наша саговорница. - Више их је препричавао и скретао пажњу на то да су оне непреводиве и да се једино могу разумети на српском језику. Саветовао нам је да учимо српски језик, како бисмо се уверили у ту својеврсну чаролију уметности пред чијом лепотом се до земље поклонио вајмарски геније.

Мати Јована мир пронашла у манастиру

Мати Јована каже да је то у њој родило жељу да упозна "тај мали велики народ и да се приближи његовом духу и култури". У манастиру Химелстиру код Хилдесхајма први пут је ушла у православну цркву и присуствовала светој литургији, коју је тада служио владика Лаврентије, тадашњи српски епископ за Западну Европу и Аустралију.

- То је био неописив и незабораван догађај - сећа се мати Јована. - То је било моје духовно зачеће. Моје православне благовести. Тада сам нашле себе и свој нови дом. На земљи и на небу. И уколико би требало да означим најважнија или, лаички речено, најсрећнија три дана у свом животу, то би били: први, кад сам прихватила православље као своју веру. Други: кад сам после више година искушеничког живота примила монашки чин и своје световно име Сибила променила у монашко Јована. И треће: кад сам добила српско држављанство.

Никад нећу заборавити дан када се, после уобичајених дугих бирократских процедура, у мојим рукама нашла драга српска лична карта. То ми је било узвишеније него да сам

добила диплому Оксфорда или Сорбоне. И гле парадокса! То је било у оно време када су многи у овој земљи сањали о томе да добију немачку визу или пасош и да оду одавде.

Многи је, каже, питају шта ју је тако снажно привукло православљу.

- На првом месту, лепота православне свете литургије и осталих светих богослужења - каже наша саговорница. - Затим православни смисао монашког пострига, поста и врлинског подвига у хришћанском животу, али и православна уметност, иконопис, древне фреске и православна духовна музика, а изнад свега, лепота српске светосавске душе и лепих српских народних обичаја. Нарочито харизма крсне славе. Ја сам изабрала за своју крсну славу празник Света три јерарха, 12. фебруара. Славим свечано и торжнствено као права Српкиња.

Фото В.Митрић

Њена необична животна судбина подстакла ју је да се позабави односима Срба и Немаца кроз историју. У Србији се, прича нам моханиња, спомиње да је Стефан Немања у Нишу дочекао Фридриха Барбаросу на трећем крсташком походу, и да је немачки војсковођа за трпезом јео прстима а Немања златним есцајгом.

- И то је чињеница - каже мати Јованина. - Међутим, мало је познато оно важније, да је Барбароса оболео на том путу од тешке болести и да га је Свети Сава, тада принц Растко, исцелио од болести својом усрдном молитвом. Велики српски војсковођа Павле Јуришић Штурм био је немачког порекла, а славни српски командант Живојин Мишић био је ожењен Немицом Лујзом. Никада, разуме се, не заборављам ону другу, тамну страну

медаље, велике злочине и крвопролића које су немачки окупаторски војници у више наврата чинили по Србији. Стидим се и лијем горке покајничке сузе и приносим Господу молитве за моје сународнике због њихових тешких злочина и недела.

Господ ју је, наставља мати Јована, довео овде у ову мученичку и свету земљу, по којој је војска њених предака рушила градове и села, пљачкала и убијала, починила незапамћене злочине над српском нејачи, сејала страх и смрт, жарила и палила...

- Од тог пламена остао је сада само један слабачак пламичак, ја, смерна монахиња Јована, која горим као кандило пред иконом Србије и приносим сузне молитве у знак покајања за сва сагрешења немачког народа, који ми је подарио физичко трошно људско тело, а за напредак, срећу и благослов мог дивног српског народа у коме сам се духовно родила, који ми је подарио вечна и непролазна небеска блага - говори мати Јована.

- Свакодневно благодарим Господу на том великом дару, и српским светитељима и просветитељима - Светом Сави и Светом владици Николају, чији ме светли примери и дела воде и руководе у моме духовном животу у православљу.

ГЕНЕРАЛ АЛЕКСАНДАР ЛЕР ПО ОЦУ НЕМАЦ, ПО МАЈЦИ ПРАВОСЛАВАЦ
СТРЕЉАН 1947. У БЕОГРАДУ

Фото Бундес архив

АЛЕКСАНДАР Лер, кога су звали Саша, рођен је 20. маја 1885. у месту Турн Северин. По

оцу је био Немац, а по мајци православца. Одлично је говорио руски, српски, румунски и мађарски језик. Средњу школу похађао је у Панчеву.

У Првом светском рату учествује на страни Аустрије и командује аустроугарским батаљоном у борбама против Срба. Рањаван је два пута. Једно време је био командант 85. пешадијског пука стационираног у Вишеграду. Чин мајора је добио на крају Првог светског рата.

Након рата, активно усавршава своја војничка знања. У чин потпуковника је унапређен 1921, а у чин пуковника 1928. Генерал-мајор постаје 1934. Један је од тројице бивших аустријских официра (поред Ерхарда Рауса и Лотара Рендулића) који су унапређени у чин генерал-пуковника немачког Вермахта. Током Другог светског рата је био командант 4. ваздухопловне флоте која је бомбардовала Варшаву и Београд. Учествовао је у борбама за Крит и на Источном фронту, пре него што је 1942. постављен за команданта Југоистока. Творац је планова операција "Вајс" и "Шварц". Командовао је Групом армија Е при повлачењу од Грчке кроз Југославију. Заробљен је маја 1945. За ратне злочине осуђен је 1947. на смрт.

Стрељан је 26. фебруара исте године у Београду.

ВЛАДИКА ЛАВРЕНТИЈЕ
Фото В.Митрић

